

سومین جلسه دفاعیه دوره دکترای دانشکده مدیریت دانشگاه تهران

روز یکشنبه ۷۱/۱۲/۲۳ دفاعیه رساله دکترای آقای غلامحسین خورشیدی در رشته مدیریت با گرایش رفتاری در محل سالن آمفی تئاتر دانشکده مدیریت و با حضور آقای دکتر علی رضائیان ریاست دانشکده مدیریت و آقای دکتر غلامرضا طالقانی معاونت دانشجویی دانشگاه تهران، اعضاء هیأت داوران، اساتید، و جمعی از دانشجویان برگزار شد.

عنوان رساله عبارت بود از «تحلیل و تبیین رابطه تعاملی شورا و مدیریت از دیدگاه مدیران دولتی به منظور طراحی و آزمون قالب اثر بخش روابط کار».

اعضاء هیأت داوران عبارت بودند از: آقای دکتر حسن میرزایی اهرنجانی به عنوان استاد راهنما و آقایان دکتر عبدالله زندیه و دکتر علی رضائیان به عنوان اساتید مشاور و آقایان دکتر اسفندیار سعادت و دکتر حمید شهرستانی به عنوان اساتید ناظر که در پایان جلسه به اتفاق آراء با امتیاز عالی رساله مذکور را مورد تصویب قرار دادند.

آقای غلامحسین خورشیدی در این رساله با تکیه بر تجزیه و تحلیل‌های علمی دانشمندان مدیریت در زمینه‌های تصمیم‌گیری، تعارض سازمانی و مدیریت مشاوره‌ای و بررسی عمیق مفهوم شورا از دیدگاه اسلام و تجربه مستقیمی که از فعالیت شوراهای اسلامی کار داشته‌اند و به استناد شواهد آماری، فرضیه‌های مورد آزمون خود را مطرح و از آنها دفاع نمودند. این فرضیه‌ها عبارت بودند از:

- ۱- تأثیر تجربیات مدیران از عملکرد گذشته شوراهای و کار شورایی بر میزان رضایتشان از حضور شوراهای، دارای اهمیت است.

- ۲- تأثیر استبداد شخصیتی و اخلاق خود محور مدیران بر درجه رضایت آنان از کار شوراهای، از اهمیت برخوردار است.

- ۳- تأثیر عامل هراس (توهم + ترس + تقلید) بر اندازه

دکتر غلامحسین خورشیدی

رضایت خاطر مدیران از فعالیت شوراهای، قابل توجه می‌باشد. آزمون آماری این فرضیه‌ها از طریق تنظیم و پخش یک پرسشنامه، حاوی ۳۲ سؤال در چهار مجموعه هشت تایی (هر مجموعه هشت تایی مربوط به یکی از متغیرهای تابع یا مستقل)، تدارک دیده شده بود. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل رگرسیونی داده‌های مستخرج از هفتاد پاسخنامه قابل استفاده نشان می‌دهد که به اعتقاد مدیران «تجربیات گذشته» و «هراس سازمانی» عواملی هستند که بخش عمده‌ای از نارضایتی آنان و تنش‌های موجود میان مدیریت و شورا را توجیه می‌نماید، در حالی که متغیر سوم، یعنی «استبداد در رفتار مدیران»، تأثیر قابل ذکری بر موضع آنان نداشته است! محقق این نتایج را از طریق پخش پرسشنامه دیگری در میان جامعه‌ای از مدیران که سقف رضایت خاطریش بیش از ۷۵٪ (به گفته خودشان) از حضور شوراهای داشتند محک زده است که تجزیه و تحلیل داده‌های حاصل، نتایج مورد اشاره را کاملاً تأیید

می‌کند.

به هر حال و به استناد نتایج حاصله، آقای خورشیدی دو پیشنهاد عملی و کاربردی را مطرح می‌نمایند. این دو پیشنهاد عبارتند از:

۱- تغییرات لازم در قانون شوراها، اسلامی کار و آیین‌نامه اجرایی آن که در واقع به معنای معرفی قالب مشاوره‌ای جدیدی است که باید جانشین قالب قانونی موجود گردد. طبیعتاً اجرای چنین پیشنهادی تنها در صلاحیت مراجع قانونگذاری جامعه می‌باشد.

۲- کوشش در بازسازی محیط سازمانی در جهت پذیرش و باردهی اصل مشاوره که در واقع معرفی پیشنهادهایی به منظور ترمیم فضای سازمانی است.

ایشان پس از معرفی اجمالی پیشنهادها، خودشان تأکید نمودند که کار ایشان، پرداختن به مسأله‌ای بسیار پیچیده و تنها از

زاویه دید مدیران دولتی بوده است و زوایای دید دیگر، به ویژه زاویه دید کارگران، می‌تواند موضوع بررسی‌های دیگری توسط سایر علاقه‌مندان قرار گیرد که بدون تردید، نتایج تحقیقات ایشان را بارورتر خواهد ساخت.

«دانش مدیریت» با تکیه بر این نکته که توجه به حیات بالنده کارگری و تشکیلات مربوط به آن، از موضوعاتی است که در تحقیقات علمی از اهمیت بسیاری برخوردار است؛ در حالی که محیط‌های علمی و دانشگاهی ما توجه و پرداخت چندانی به آن نداشته‌اند، مقصد تحقیقات آقای دکتر خورشیدی را که ورودی پژوهشگرانه به گوشه‌ای از دنیای پیچیده کار و کارگری است، فراوان ارج می‌نهد و ضمن آرزوی موفقیت روزافزون برای ایشان، یادآور می‌شود که خلاصه‌ای از رساله ایشان در شماره‌های آینده مجله چاپ خواهد شد. ضمناً نوار ویدئویی دفاعیه مذکور از طریق واحد سمعی و بصری دانشکده مدیریت قابل تهیه می‌باشد.

